Aº. 1841. Nº.

ARNHEMSCHE COURANT

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —)

ZATURDAG 11 SEPTEMBER.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, *18 aug.* De door den handelstand gedane collecte voor de ongelukkigen bij den brand van Smyrna, heeft een' goeden uitslag gehad. Het minst is daartoe door de Turken en Armeniërs bijgedragen.

— Volgens eene circulaire van den reis-effendi is de blokkade van Kandia reeds opgeheven. De sultan heeft eene algemeene amnestie op het eiland laten afkondigen. — *Saïd*-bey en *Sami*-bey worden sedert 14 dagen door de Turksche grooten met uitnoodigingen tot gastmalen en feesten overladen. Intusschen heeft de groote heer den adjudant van den seraskier naar Alexandrië gezonden, om *Mehemed-Ali* het bepaald bevel tot het ontslag der Syriërs uit zijn leger over te brengen. — *Schekib*-effendi wordt onverwijld uit Londen hier verwacht. *Redschid*-pacha, die naar Parijs gaat, heeft zijn afscheids-bezoek bij de vreemde gezanten reeds afgelegd.

— De Grieksche patriarch van Jerusalem, *Athanasius*, heeft van de ministers der porte afscheid genomen. — Volgens berigten uit Smyrna, van den 15den, had de admiraal *Bandeira* op het fregat »*Venere*" deze haven verlaten, en was naar Syrië gezeild. (*Oberd. Zeit.*)

RUSLAND.

Petersburg, *26 aug.* Aan het keizerlijke paleis in het Kreml te Moskau, dat voor vier jaar tot op den grond afgebroken werd, zijn thans dagelijks 300 arbeiders bezig. Het wordt onverbrandbaar gebouwd, zelfs het dak wordt uit ijzer vervaardigd en slechts de vloer is van hout. De verwarming geschiedt door 250 metalen pijpen die uit het keldergewelf in alle vertrekken en zalen de warmte verspreiden. Het verguldsel in de zalen kost alleen bij de 300.000 roebels.

— Men leest in de Petersburgsche bladen: »Bij eene zeventig-jarige, geheel alleen wonende burgervrouw, kwam in december des vorigen jaars op een' nacht haar zoon aan, die van het regiment was weg geloopen, in de hoop van in het ouderlijke huis een toevlugtsoord te vinden; maar de vrouw, bij welke het gevoel van pligt sterker werkte dan de moederliefde, gaf de policie dadelijk kennis en de vlugteling werd gegrepen. Z. M. de keizer heeft de burgervrouw eene zilveren medalje met het opschrift: »voor ijver" en 50 roebels zilver geschonken.

ZWEDEN.

Stockholm, *27 aug.* Het koninklijke fregat »*Chapman*" is van deszelfs togt naar de Middellandsche zee, in 21 dagen van Gibraltar naar Gothenburg teruggekeerd. — De chef van de koninklijke korvet »*Jarramas*" heeft uit Slitö (op Gothland) van den 21sten dezer berigt: »Terwijl ik in de Oostzee kruiste trof ik den 16den dezer bij Dagö eene Russische vloot aan, bestaande uit een linieschip van 100 stukken, acht linieschepen van 80 tot 84 stukken, drie fregatten en eene brik. De admiraal *Lasarieff* voerde het bevel over de vloot; de admiraal-vlag woei van het schip van 100 stukken; buitendien voerden nog twee schepen kommando-vlaggen. De korvet »*Jarramas*" salueerde en werd weêrom gesalueerd." — Van Geste is weder een koopvaardijschip, zonder eenige der vroeger voor zoo noodzakelijk gehouden sterke dranken aan boord, op eene zeereis uitgegaan, ten gevolge eener tusschen den schipper en de manschap tot hunnen roem gesloten overeenkomst.

— De *Staats-Courant*, die onlangs meldde, dat de Oostenrijksche gezant, graaf *Woyna*, eene afscheids-audiëntie bij den koning gehad had, om als Oostenrijksch gezant naar St. Petersburg te vertrekken, geeft heden het volgende berigt: »De graaf *Woyna*, die, met eene buitengewone zending belast, naar St. Petersburg vertrekt, blijft desalniettemin aan het Zweedsche hof als minister geaccrediteerd. De graaf *v. Bickberg* is slechts gedurende zijne afwezigheid met de zaken belast."

— Bijzondere berigten uit Elseneur melden, dat de algemeene overeenkomst wegens den Sond-tol op het punt is, op de vriendschappelijkste en bevredigendste wijze haar beslag te verkrijgen. Behalve de reeds vermelde vermindering van den tol zal er eene nadere wijziging opzigtens ruim 60 artikels koopgoederen plaats vinden, waaronder de voor Zweden belangrijke artikels planken en andere houtvoortbrengselen. Ook met betrekking tot de wijze van inklaring en de daarmede verbonden misbruiken, moet men over gewigtige verbeteringen overeengekomen zijn.

DUITSCHLAND.

Van den Rijn, *4 sept.* Volgens de jongste berigten zal Z. D. vorst *v. Metternich* reeds in het begin der tweede helft van deze maand van Johannisberg zijne terugreis naar Weenen aannemen en op dezelve eenige hoven bezoeken. De vorst zal waarschijnlijk eerstdaags Frankfort ook weder met een bezoek vereeren. (*Fr. J.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, *31 aug.* In de afgeloopen week kwam de agent van don *Carlos*, de marquis van *Villa Franca*, hier van Napels weder aan. Hij begeeft zich van hier naar Salzburg, waar zich de Infanten *Johan* en *Lodewijk*, zonen van don *Carlos*, bevinden. — De heer *Thiers* denkt hier tegen het einde dezer week aan te komen. Daar het hof en de diplomatie afwezig zijn, zoo zal zijn verblijf onopgemerkt blijven. Van een bezoek bij een der aartshertogen kan buitendien, wanneer er niet een bij den keizer voorafgegaan is, volgens ons hofgebruik, de rede niet zijn. (*Oberd. Zeit.*)

PRUISSEN.

Kreuznach, *4 sept.* Dezen nacht kwam Z. D. de hertog *Bernhard* van Sakse-Weimar, luitenant-generaal in Nederlandsche dienst hier aan, en nam zijnen intrek in het badhotel: *Zum Rheinstein*, om eenige dagen te vertoeven. (*K. Z.*)

Kapsdorf, *31 aug.* De groote tent van gegoten ijzer, die uit Berlijn naar Kapsdorf gebragt is en waarin Z. M. de koning tafel houden zal, is reeds opgeslagen en gedecoreerd. Dezelve bevat ruimte voor 300 personen, en is zeer zorgvuldig bewerkt, derwijze, dat zij met weinig moeite door eenen zaakkundige, alhoewel met hulp van veel menschen, opgezet worden kan. Naar men verneemt zal Z. M. hier den 3den en 13den september tafel geven, waartoe reeds groote toebereidselen plaats hebben. De tent is inwendig versierd met de wapens van de provinciën des konings, en heeft een groot aantal vensters, opdat er naar vereisch van omstandigheden kunne worden gelucht. Ook uitwendig is de tent met smaak versierd. (*Schl. Z.*)

ENGELAND.

Londen, *6 sept.* Volgens den *Morning Post* zal waarschijnlijk de markiezin van *Abercorn*, (zuster des hertogs *van Bedford* en van lord *John Russell*) meesteres der garderobe worden. Haar echtgenoot behoort tot de conservatieve partij. Het zelfde blad wil weten, dat lady *Gainsborough*, lord *Byron* en de meeste andere hooge personen, die aan het hof betrekkingen vervullen zonder naauwe persoonlijke of staatkundige aanrakingen met het vorige kabinet, er in hebben bewilligd, om hunne posten te behouden.

— De tijdingen uit China, en vooral het berigt der aanstaande aankomst van groote hoeveelheden thee uit Canton, hebben vernieuwde speculatie in dat artikel te weeg gebragt, en de voor een paar dagen vermelde daling duurt voor vele houders op eene zorgwekkende wijze voort.

Heden heeft men brieven uit China en Oostindië ontvangen, welke het berigt tegenspreken, dat *Keshen* reeds in tweeën zoude zijn gezaagd; ten tijde van het verzenden dier brieven was die straf ten minste nog niet voltrokken.

FRANKRIJK.

Parijs, *6 sept.* Men verzekert, dat op dit oogenblik met Pruissen onderhandelingen geopend zijn tot het sluiten van een nieuw handelstraktaat. Men verwacht dagelijks te Parijs eenen Pruisischen kommissaris, welke in last zal hebben om met den heer *Cunin-Gridaine* te onderhandelen. Er zijn dus op dit oogenblik en met hetzelfde doel onderhandelingen hangende met België, Engeland en Pruissen. Men zegt, dat het kabinet te gelijk over die drie zaken de onderhandelingen wil voeren, ten einde de drie traktaten zoo mogelijk op het zelfde oogenblik te kunnen sluiten.

— De kwestie der leening houdt onze kapitalisten steeds levendig bezig. Men had aangekondigd, dat de heer *Humann* den 5den september den dag zou bekend maken, wanneer hij zijne leening zou negocieren. Deze dag is thans voorbij en nu beweert men, dat de operatie wederom eenige maanden uitgesteld is. Men gelooft echter niet dat er kwestie van is om dezelve geheel achterwege te laten, gelijk voor eenigen tijd het gerucht daarvan algemeen verspreid was. De *Presse* verzekert heden morgen, dat na betaling der op den 22sten dezer maand vervallende coupons, de schatkist nog 100 millioen ter harer beschikking zal hebben, ongerekend de gelden, die binnen weinige maanden zullen geïnd worden. Er bestaat dus, zegt genoemd dagblad, geenerlei reden tot bespoediging eener operatie, die op dit oogenblik niet al de voordeelen zou aanbieden, welke de heer *Humann* tegenover de spekulanten wenscht te bedingen. — Men gelooft dus vrij algemeen, dat er nog eenige maanden zullen verloopen eer de leening tot stand komt.

— Men verzekert dat de heer *Soult* bevelen heeft gezonden om twee regementen naar de Spaansche grenzen te zenden, zoodat onze krijgsmagt aan de Pyreneën wederom aanmerkelijk zal versterkt worden. Men gelooft niet dat die maatregel het gevolg is van het beslag leggen der autoriteiten te Mahon op een Fransch vaartuig. Daarentegen verzekeren eenigen, dat die maatregel niet vreemd is aan het denkbeeld, om in een gegeven geval de pogingen van *Maria Christina* tot bewerking eener contra-revolutie in Spanje te ondersteunen.

— Men maakt op het kasteel van Neuilly groote toebereidselen tot de luisterrijke ontvangst van den hertog *van Aumale* en het met hem uit Afrika wedergekeerde 17de regement. Er zal bij die gelegenheid een banket gegeven worden van niet minder dan 4000 converts, waartoe onder anderen genoodigd zijn een groot aantal officieren en 20 man van elk regement, hetwelk zich in en rondom Parijs bevindt. De koning, de koninklijke familie, de ministers en de hooge geconstitueerde magten zullen, aan eene bijzondere tafel gezeten, dat feest bijwonen.

— De *Moniteur Parisien* kondigt stellig aan, dat in de volgende zitting der Kamers, een ontwerp van wet zal worden aangeboden tot het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg van Parijs naar de Belgische grenzen. De baron *Rothschild* heeft zich ten dien einde naar Brussel begeven, om de middelen tot oprigting eener

maatschappij daar te stellen. Waarschijnlijk zou echter de uitvoering aan de regering opgedragen worden.

— Volgens berigten uit Algiers, heeft de benoeming van den nieuwen bey van Mostaganem en Mascara, *Hadj-Mustaphá-Osman*, die de zijde der Franschen houdt, groote vreugde onder de volksstammen van den Cheliff veroorzaakt.

— Uit de omstandigheid dat de familie van den gouverneur-generaal *Bugeaud* zich eerstdaags te Marseille naar Algiers inscheept, laat zich opmaken dat die bevelhebber voornemens is zich voor langen tijd in die kolonie te vestigen.

Parijs, 8 *sept.* De *Moniteur* deelt eene telegrafische dépêche mede van den 5den september volgens welke de in Spanje, dd. 30 November, verleende amnestie, onder voorwaarde van eed aflegging, uitgestrekt wordt tot de Carlisten van iedere cathegorie, uitgezonderd de kolonels, generale officieren en burgerlijke en militaire beambten van den zelfden rang.

Het gerucht verspreidt zich, dat men sedert eenige dagen zich in het kabinet heeft bezig gehouden met eene amnestie die aan den prins *Louis Napoleon* en aan eenige, om staatkundige redenen veroordeelde, personen zoude worden verleend. Het schijnt echter, dat dit ontwerp in den raad eene hevige tegenkanting heeft ontmoet, en dat men van hetzelve heeft afgezien.

— Heden voormiddag hebben verscheiden bankiers eene conferencie gehad met den heer *Humann*, doch het schijnt niet, dat men eenig besluit opzigtelijk de geldleening zal nemen, alvorens de heer *Rothschild* te Parijs aangekomen zij, die eerstdaags wordt verwacht. De heer *Humann* hoopt, zoo men verneemt, den heer *Rothschild*, ten aanzien van de voorwaarde der leening, handelbaarder te zullen vinden, dan eenige maanden geleden.

BELGIË.

Brussel, 8 *sept.* Men verzekert, dat koning *Leopold* de Belgische Kamers in persoon met eene troonrede zal openen. Het ministerie heeft met regt gedacht, dat deze meer feestelijke opening eenen goeden indruk op het publiek zoude maken.

— Sedert gisteren avond bevindt zich de heer *von Rothschild* te Brussel. Men meent te weten, dat hij op het oog heeft het voeren van onderhandelingen betreffende eenen ijzeren spoorweg van Valenciennes naar Parijs.

— Men geraakt allengs tot de kennis van een gedeelte der denkbeelden, die tot de thans aanhangige onderhandelingen tusschen België en Frankrijk aanleiding hebben gegeven. Die kennis is op te maken uit de dagbladen, welke men weet in regtstreeksche aanraking te staan van den eenen kant met één der Belgische, en van den anderen kant met één der Fransche commissarissen. Van den kant van Frankrijk schijnt men voornamelijk op het oog te hebben om den sluikhandel in tabak tegen te gaan, welke op de Fransch-Belgische grenzen op eenen kolossalen voet gedreven wordt. Frankrijk wil dus door eene tolvereeniging de vrije tabak-fabrijkaadje uit België doen verdwijnen, en dezelve tot een voor de Belgische regering winstgevend monopolie maken; maar, gelijk men ziet, bovenal neemt Frankrijk de handelsvereeniging tot grondslag. Van den kant van België wordt aldus geredeneerd: Vermits de grondslag van het Fransche kabinet is de afschaffing der tollinie, en dus het uitgebreidste stelsel van wederkeerigheid, zou die wederkeerigheid even goed kunnen bestaan wanneer men *een gering, eenvormig en wederkeerig regt* op al de voortbrengselen der beide landen handhaafde; en men zoude aldus de Belgische nationaliteit handhaven, zonder de tollinie volstrekt te doen verdwijnen.

Hetgeen doet gelooven, dat de discussie reeds eenen stap voorwaarts heeft gedaan, is dat heden werkelijk door bijna alle dagbladen wordt aangekondigd, dat de minister van binnenlandsche zaken dezer dagen het gevoelen van den handel te Gent gevraagd heeft om het al dan niet wenschelijke van het leggen van een algemeen en wederkeerig regt van 5 à 10 pCt. op de gesponnen en geweven stoffen bij derzelver invoer van het eene land in het andere, en dat daarop geantwoord is, dat, hoe geducht de Fransche concurrentie ook zijn moge, men met erkentelijkheid zal aannemen elken maatregel, die onze handelsbetrekkingen naauwer zou doen wezen.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 8 *sept.* Ter voorziening in de vacature, ontstaan door het overlijden van mr. *Anne Willem Huidekoper*, zijn de staten dezer provincie tegen 14 dezer buitengewoon bijeengeroepen, ten einde eenen afgevaardigde te benoemen bij de Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 7 september.

In deze zitting zijn ingekomen twee verzoekschriften, als: *a.* een van *W. Smit*, meubelmaker te Utrecht, zich beklagende over den uitslag van door hem gevoerde procedures; en *b* een van de gewone hoogleeraren aan de universiteit te Groningen, bedenkingen ontwikkelende tegen het aanhangige ontwerp van wet op de burgerlijke pensioenen, voor zoo verre dit hunne regten en de belangen van het hooger onderwijs betreft. Deze verzoekschriften zijn in handen der commissie gesteld, welke, bij monde van den heer *van Hoorn van Burgh*, verslag doet op een verzoekschrift betrekkelijk den vervroegden overgang van uitgestelde in werkelijke schuld. Hetzelve is van de heeren *G. Wurfbain*, *D. de Lima* en *A. K. Cocx*, te Amsterdam.— Nederlegging ter griffie.

De heer *de Jonge* biedt, namens den schrijver, den heer *van den Honert*, een exemplaar aan van diens werk: *Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche Wetgeving op het punt van de Onteigening ten algemeenen nutte.* De spreker zegt, dat in dit werk alles is bijeen gebragt, wat wegens dit aangelegen onderwerp is verhandeld; dat het den rechter, den regtsgeleerde, en den staatsman zeer belangrijk is, zulk eene bron van tijd tot tijd te kunnen raadplegen; dat de schrijver het voornemen heeft te kennen gegeven, om, ten aanzien van andere gewigtige wetsontwerpen, die in het vervolg door de Kamers zullen worden aangenomen, een soortgelijken arbeid te verrigten; en dat 's mans tegenwoordige en toekomstige arbeid alle aanprijzing en ondersteuning schijnt te verdienen.— Plaatsing in de boekerij.

Daarna is de openbare zitting in eene met gesloten deuren veranderd. In dezelve heeft Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken de door de afdeelingen gevraagde inlichtingen en ophelderingen, ten aanzien van het ontwerp van wet, betrekkelijk de maatschappij van weldadigheid, medegedeeld. Dit comité-generaal, hetwelk ongeveer ten half twaalf ure aanving, heeft tot over half vier ure geduurd.

's Gravenhage, 8 *sept.* Morgen zullen de afdeelingen van de Tweede Kamer vergaderen, om de antwoorden der regering te onderzoeken nopens de voordragt van wet tot vervroegden overgang der uitgestelde in werkelijke rentgevende schuld. Er zijn in dat ontwerp eenige wijzigingen gebragt. Artikel 6 van hetzelve luidt thans als volgt: » Door de houders van reeds uitgelote kansbiljetten zal, bij de inlevering derzelven tot dadelijken overgang in 2½ pCt. werkelijke rentgevende schuld, in plaats van het tot dus verre betaalde examinatie-loon, ten beloope van 50 cents van elke honderd gulden overgebragt kapitaal, worden voldaan, voor *f* 100 uitgeloot voor 1842, *f* 0,50; 1843 *f* 0,47½; 1844 *f* 0,45⅜; 1845 *f* 0,43⅞; 1846 *f* 0,41⅞; 1847 *f* 0,39⅜; 1848 *f* 0,37⅞; 1849 *f* 0,36. Geen zoodanig examinatie-loon zal wegens de onuitgelote kansbiljetten verschuldigd zijn."

In artikel 7 is weggelaten de zinsnede, houdende de bepalingen, dat het grootboek der 2½ pCt. werkelijke rentegevende schuld, op 31 december 1849 zal worden gesloten.

Aan het slot van artikel 18 wordt vastgesteld, dat ook, ten overstaan der algemeene rekenkamer, zullen worden vernietigd de uitgestelde schuld en kansbiljetten, welke, ten gevolge van deze wet, ter vervroegden overgang in werkelijke schuld zullen ingeleverd worden.

Art. 9. is gewijzigd als volgt: » Met den jare 1850 en vervolgens, zal jaarlijks eene som, ten minste gelijk staande aan het bedrag der besparing, die het gevolg dezer wet zal zijn, gebragt worden op de begrooting van staats-uitgaven, welke som zal worden besteed tot amortisatie van openbare schuld, of tot zoodanigen anderen maatregel, als tot vermindering van den rentelast zal kunnen strekken, op zoodanigen voet en wijze, als nader door de wet zal worden bepaald." Mitsdien is het laatste gedeelte van dit art., waarin van eene daar te stellen amortisatie-kas gesproken wordt, vervallen.

's Gravenhage, 9 *sept.* Bij de beantwoording der aanmerkingen, wegens het ingediend ontwerp van wet, voor den vervroegden overgang van de uitgestelde tot de werkelijke schuld, heeft de regering haar genoegen betuigd, dat het nut van dien maatregel algemeen is erkend; — dat deszelfs regtmatigheid door weinige leden der Tweede Kamer is betwist, en dat velen het gevoelen aankleven, dat de verpligtingen van den staat jegens de schuldeischers, als de houders van de uitgestelde schuld, niet naar de regelen van het burgerlijke regt kunnen worden beoordeeld, maar, dat in dezen ook het staatsregt geldende moet zijn, als hebbende de staat met dergelijke schuldeischers nimmer een zuiver burgerlijk contract aangegaan; — dat echter, indien het staatsbelang eene wijziging van de bestaande verpligtingen vordert, deze nimmer kan plaats hebben, dan tegen eene volkomene vergoeding.

De regering meent, dat men, naar den geest en letter der wet van 1814 had kunnen volstaan, met de waarde van de 2½ pCt. werkelijke schuld, waarop de vergoeding berekend is op 50 pCt. te stellen, maar dat men, deze waardering op den tegenwoordigen beursprijs, zijnde 52 pCt., heeft willen gronden. Door dit equivalent kan een houder *f* 217,000 uitgestelde schuld, met de daartoe behoorende kansbiljetten, *f* 68 werkelijke 2½ pCt. schuld voor elke *f* 1000 erlangen, welke, bij aanleg van rente tot kapitaal, met het jaar 1850, tot *f* 99.58 zullen zijn aangegroeid. Hij kan zich alsdan eene blijvende rente verschaffen van *f* 517—31, terwijl, in de veronderstelling, dat een bezitter van 217 kansbiljetten, met restanten, over 217 jaarlijksche uitlotingen telken jare een stuk zoude hebben uitgeloot, en hij alzoo, gedurende 217 jaren eene annuiteit zoude hebben van *f* 1000 2½ pCt. werkelijke schuld, of, tegen den koers van 52 pCt. r. eene geldswaarde van *f* 520. Dat zelfde equivalent levert aan elken houder, die de renten voortdurend tot kapitaal in werkelijke schuld wil aanleggen, tegen den koers van 52 pCt., binnen 48½ jaar, na 1850, het volle nominale kapitaal van *f* 1000 werkelijke schuld voor elke *f* 1000 uitgestelde schuld met kansbiljet.

Ten aanzien van de onderscheiding, welke naar het oordeel van sommigen, behoorde te worden gemaakt tusschen de reeds uitgelote en nog niet uitgelote kansbiljetten, vermeent de regering, dat het beginsel van volle afbetaling, onder rabat van rente, of disconto voor voorbetaling, op beide evenzeer had worden toegepast, en dat ook deze toepassing eer in het voordeel, dan in het nadeel der houders van de reeds uitgelote kansbiljetten is; — en dat, indien het bedoelde onderscheid mogt worden gemaakt, de maatregel niet die vereenvoudiging in het financiewezen zou brengen, die, naar het oordeel der regering, een der hoofdgronden is, waardoor dezelve wordt aangeprezen.

— Blijkens de heden ontvangen *Javasche Courant* van 17 april, was door den waarnemenden gouverneur-generaal bij besluit van den 10den april jl. met ampliatie van de resolutie van den 3den februari 1836, n°. 11 (*Staatsblad* n°. 10), bepaald, dat geene fabrickmatige katoenspinnerijen en weverijen in Nederlandsch Indië zullen mogen worden opgerigt, zonder speciale vergunning van den gouverneur-generaal.

— Op aanstaanden vrijdag, den 10den dezer, vertrekken HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik der Nederlanden*, benevens de jonge prinses *Louise*, van hoogstderzelver buitenverblijf de Paauw naar het kasteel Schildau, gelegen in de nabijheid van Erdmansdorff, in Silezie. Na op dat kasteel, zijnde eene bezitting van H. K. H. prinses *Frederik*, eenige dagen vertoefd te hebben, zullen de vorstelijke personen de reis aannemen naar Potsdam, en, na een insgelijks kortstondig verblijf aldaar, herwaarts terugkeeren.

Rotterdam, 8 *sept.* In den vroegen morgen van heden is door de policie aangehouden een vaartuig, hetwelk bij onderzoek is gebleken met ongeveer 90 balen koffij te zijn geladen, welke koffij dien zelfden nacht uit een pakhuis, toebehoorende aan de Nederlandsche handelmaatschappij, was gestolen geworden. Een der vervoerders is gevat, terwijl een tweede met behulp van eene boot het is ontvlugt.

Mengelwerk.

Raming van kosten voor het departement van oorlog, over de jaren 1842 en 1843.

I. Afdeeling.

Kosten van het departement.

Traktementen, surplus-traktementen, toelagen, daggelden en fourrage-gelden:

a Traktement van den directeur-generaal . . .	*f* 12,000	
b. Idem van deszelfs adjudant	» 2,400	
c. Idem van den secr.-generaal	» 5,000	
d Idem van de chefs der afdeelingen, officieren, en verdere ambtenaren, onder-officieren en bedienden . . .	» 141,026 25	
e. Surplus-traktementen van officieren	» 2,800	
f. Toelagen aan officieren .	» 8,400	
g. Fourrage-gelden van den directeur-generaal van oorlog en verder daarop regthebbende officieren	» 2,628	
		f 174,254 25

Reis- en verblijfkosten . . . *Memorie.*

Bureau- en lokaalbehoeften:

a. Schrijfbehoeften en bindwerk . . . . f 7,000

b. Licht . . . . » 1,200

c. Brandstoffen . . . » 4,000

d. Onderhoud en schoonhouden der lokalen . . . » 2,800

e. Aankoop en onderhoud van meubelen . . . » 1,500

f. Briefporten en andere kleine uitgaven . . . » 1,445.75

g. Drukwerk . . . » 6,800

f 24,745.75

Totaal der Eerste Afdeeling f 199,000

II. Afdeeling.

Traktementen, bureaukosten en fourrage-gelden van den grooten en generalen staf van het leger, mitsgaders van de administratie der armee.

Traktementen:

a. Van den grooten staf . f 44,800

b. Van den generalen staf » 78,100

c. Van de administratie . » 43,900

f 166,800

Bureaukosten . . . » 8,400

Fourrage-gelden:

a. Van den grooten staf . f 6,789

b. Van den generalen staf » 16,863

c. Van de administratie . » 2,628

» 26,280

Kosten voor het maken van plans en kaarten » 8,000

Totaal van de Tweede Afdeeling f 209,480

III. Afdeeling.

Traktementen, bureaukosten en fourrage-gelden van de provinciale en plaatselijke staven.

Traktementen van de provinciale kommandanten . . f 42,000

Idem der plaatselijke kommandanten . » 46,000

Idem der plaats-majoors . . » 24,000

Idem der portiers en boomsluiters . » 7,480

Bureaukosten . . » 8,520

Fourrage-gelden . . » 4,380

Totaal der Derde Afdeeling f 132,380

IV. Afdeeling.

Traktementen en soldijen van de garde van den Koning . . . *Memorie*

V. Afdeeling.

Traktementen, soldijen, equipement, werfgelden enz. van het korps artillerie:

Van den staf:

a. Traktementen . . . f 137,000

b. Bureaukosten . . . » 4,500

c. Fourrage-gelden . . . » 8,100

f 149,600

Twee regimenten veld- en vesting-artillerie » 776,570

Een regiment vesting-artillerie en transporttrein . . . » 345,400

Een regiment rijdende artillerie . . » 431,940

Een korps pontonniers . . . » 36,430

Eene komp. artillerie werklieden . . » 30,160

Totaal der Vijfde Afdeeling f 1,770,100

VI. Afdeeling.

Traktementen, soldijen, equipement, werfgelden enz. van het korps der genie.

Van den staf:

a. Traktementen . . . f 168,940

b. Bureau der fortificatie-directeuren . . . » 2,200

c. Fourrage-gelden . . » 21,460

f 192,600

Bataljon mineurs en sappeurs . » 119,200

Totaal der Zesde Afdeeling f 311,800

VII. Afdeeling.

Traktementen, soldijen, equipement, werfgelden enz. voor de infanterie.

Staf der infanterie:

a. Traktementen . . f 85,600

b. Bureau-kosten . . » 4,200

c. Fourrage-gelden . . » 10,950

f 100,750

Een regiment grenadiers . . » 295,130

Een regiment jagers . . » 266,190

Negen regimenten infanterie . . » 4,065,113 77

Algemeen depôt der landmagt (*Memorie.*)

Drie garnizoens-bataljons . . » 184,316.23

Totaal der Zevende Afdeeling f 4,911,500

VIII. Afdeeling.

Traktementen, soldijen, equipement, werfgelden enz. voor de kavallerie.

Staf van het wapen:

a. Traktementen . . f 24,200

b. Bureau kosten . . » 1,400

c. Fourrage-gelden . . » 3,500

f 29,100

Twee regimenten zware dragonders . » 664,370

Twee regimenten ligte dragonders . » 659 730

Twee regimenten lanciers . . » 672 700

Totaal der Achtste Afdeeling f 2,025,900

IX. Afdeeling.

Traktementen, soldijen en verdere kosten van het korps marechaussée . . . f 243,600

X. Afdeeling.

Traktementen, soldijen en verdere kosten van de stoeterij te Borculo, mitsgaders voor de remonte:

Stoeterij te Borculo . . f 50,000

Remonte . . . » 105,200

Totaal der Tiende Afdeeling f 155 200

XI. Afdeeling.

Traktementen, soldijen, toelagen en verdere kosten van de militaire akademie . . f 138,200

XII. Afdeeling.

Reiskosten en vacatiën . . » 40,000

XIII. Afdeeling.

Subsistentiën.

De kosten der subsistentiën onder de verschillende korpsen van het leger berekend zijnde, komen alhier voor . . . *Memorie.*

XIV. Afdeeling.

Geneeskundige dienst.

Traktementen van de offic. van gezondheid f 211,000

Traktementen en toelagen van de administratie van het magazijn van geneesmiddelen . . » 4,878.50

Traktementen en daggelden van de administratie bij het groot rijks hospitaal » 11,300

Kosten, vallende op het verplegen van zieken, met uitzondering der traktementen en medicamenten . . » 83,361.50

Aankoop en vernieuwing van voorwerpen tot ligging, meubelen, enz.

a. Aankoop of vernieuwing van voorwerpen tot ligging en kleeding . . . f 2,000

b. Kosten, vallende op het in stand houden van hospitaalsbenoodigdheden . . » 3,700

c. Toelage ter tegemoetkoming in de kosten, vallende op het onderhoud, enz. van slaapfournituren in de garnizoens-infirmeriën . » 10,260

» 15,960

Geneesmiddelen en chirurgicale behoeften » 70,000

Onderhoud van kweekelingen tot paardenartsen op 's rijks vee-artsenij-school . » 1,800

Totaal der Veertiende Afdeeling f 398,300

XV. Afdeeling.

Vuur en licht in de wachten . . » 48,000

XVI. Afdeeling.

Scheeps- en wagenvrachten.

Scheepsvrachten en overvaart-gelden . » 65,000

Wagenvrachten . . » 6,000

Totaal der Zestiende Afdeeling f 71,000

XVII. Afdeeling.

Materiëel der artillerie.

Kosten van de constructie-werkplaatsen, enz. » 197,778.25

Aankoop van constructie-hout, ijzer, staal, metalen en gereedschappen, diverse behoeften, enz. . . » 181,361.75

Aankoop van beddinghout en andere houtwaren . . » 20,000

Aankoop en vermalen van buskruid . » 56,500

Kosten der metaal-geschutgieterij » 25,000

Aankoop van ijzeren geschut en projectilen » 60,000

Voor aankoop, vernieuwen en herstellen van draagbare wapenen . » 88,500

Jaarlijksche practische artillerie-oefeningen » 5,000

Totaal der Zeventiende Afdeeling f 634,140

XVIII. Afdeeling.

Materiëel der genie.

Gewoon jaarlijksch onderhoud en noodzakelijke herstellingen der fortificatie-werken » 365,000

Bureau- en andere uitgaven van de ingenieurs in de vestingen . . » 11,000

Verschillende voorwerpen bij de jaarlijksche exercitiën der mineurs . . » 800

Traktementen en daggelden van fortificatie-opzigters, sluiswachters, enz. De kosten deswege bij het art staf der genie begrepen zijnde, komen alhier voor *Memorie.*

Het uitvoeren van nieuwe werken en buitengewone herstellingen, van zee-, rivier- en andere schaden . . . f 312,000

Totaal der Achttiende Afdeeling f 688,800

XIX. Afdeeling.

Verschillende uitgaven.

Defroijement van den amanuensis en kassier bij de directie der weduwen- en weezenkas voor de offic. van de landmagt . . f 1,200

Kosten tot verzekering en uitoefening van de eeredienst bij de militairen . » 6,900

Voor het onderhoud, de vernieuwing en completering van campements-effecten, mitsgaders kosten, vallende op het kamperen van troepen . . » 10,000

Huur van gebouwen, exercitievelden en loodsen . . » 2,000

Jaarlijksch fonds, toegestaan tot betaling van gratificatiën, reisgelden, enz., aan gewezen militairen en militaire weduwen. » 900

Het drukken en aanschaffen van militaire reglementen en boekwerken . . » 1,600

Totaal der Negentiende Afdeeling f 22,600

Recapitulatie.

Totaal	der	I.	Afdeeling	f	199,000.
»	»	II.	»	»	209,480.
»	»	III.	»	»	132,380.
»	»	IV.	» *Memorie.*		
»	»	V.	»	»	1,770,100.
»	»	VI.	»	»	311,800.
»	»	VII.	»	»	4,911,500.
»	»	VIII.	»	»	2,025,900.
»	»	IX.	»	»	243,600.
»	»	X.	»	»	155,200.
»	»	XI.	»	»	138,200.
»	»	XII.	»	»	40,000.
»	»	XIII.	» *Memorie.*		
»	»	XIV.	»	»	398,300.
»	»	XV.	»	»	48,000.
»	»	XVI.	»	»	71,000.
»	»	XVII.	»	»	634,140.
»	»	XVIII.	»	»	688,800.
»	»	XIX.	»	»	22,600.
Totaal Generaal				f	12,000,000.

Het geheim.

(*Vervolg van n°. 177*)

O ik weet, ik weet, dat gij mijn vriend zijt, zeide EDUARD gevoelig. Ik vertrouw u geheel; en wien zoude ik eerder vertrouwen, dan u, mijn vriend? Gij zijt immers sedert meer dan tien jaren mijn getrouwe leidsman geweest, en wat ik ben, ben ik aan u verschuldigd. Oordeel dus over den vreesselijken aard van mijnen kommer, als ik, wat mij kwelt, zoo lang ik in staat ben te denken, zelfs u verbergen kon! Ja, thans nog, terwijl ik tot u spreken wil, verzetten zich mijne lippen, en het is mij, als vreesde ik, dat deze muren mijne woorden zullen vernemen en verraden.

Laat ons naar beneden in het park gaan, zeide de vriend, het hart verruimt in de schoone wijde natuur!

Neen, neen, riep EDUARD hevig, wat ik te zeggen heb, is van zoo vreesselijken aard, dit ik het gezigt des hemels schuw! kom, zet u hier digt bij mij op den divan neder! Zoo wil ik u in het oor fluisteren, opdat niemand, zelfs ik niet, mijne woorden hoore! Weet dan, dat eene vreesselijke, eene onnatuurlijke verdenking mij kwelt van mijne kindschheid af aan, eene verdenking, die mij dikwijls uit den slaap opwekt, die mijne droomen vergiftigt en mij rusteloos doet rond dwalen. — Hij bukte nog digter aan het oor zijns vriends, en fluisterde naauw hoorbaar: Ik vertrouw mijn' vader niet!

De vriend ontstelde, en zag zijnen jongen vriend vol verwondering aan. Deze was nog bleeker geworden dan te voren, hij haalde ruim adem, en zeide: Ach, thans, nu het er uit is, gevoel ik mij verligt! Het is mij als ademde ik nu reeds vrijer, daar de last des stilzwijgens zich van mijne borst wentelt!

Maar uwe redenen, EDUARD, uwe redenen, om

een' vader te mistrouwen, zeide de vriend verwijtender wijze; eenen vader, die u voortdurend slechts liefde en opmerkzaamheid betoonde, die u steeds met zulk eene uitstekende goedheid behandelde.

Gij zult ze vernemen, hernam de andere, en toen vroeg hij op eens: hoe lang zijt gij reeds in ons huis?

Sedert twaalf jaren, antwoordde de vriend, dien deze vraag bevreemdde.

En gij kendet mijne familie nooit te voren, weet niets van hare lotgevallen?

Volstrekt niets! antwoordde de vriend.

Luister! gij weet, dat mijne ouders ten tijde der omwenteling uit Frankrijk vlugtten, en gelukkig genoeg waren, hun geheel aanzienlijk vermogen, in papier verwisseld, mede te nemen. Ik was toen een kind van naauwelijks twee jaren, en zoo weet ik ook natuurlijk niets van deze vlugt, noch ook van het later verblijf mijner ouders in Amerika, waar zij bijna vier jaar woonden. Toen gingen zij hier heen, naar Baden. Van het verblijf in Amerika weet ik natuurlijk niets, ten minste niet uit den eersten tijd. Slechts somwijlen zweeft mij, als een droom, een vreesselijk beeld voor den geest, maar met zulk eene waarheid, dat ik mij verbeeld het beleefd en werkelijk gezien te hebben. Altijd is het in dezelfde kleuren, altijd in denzelfden toestand. Ik verbeeld mij dan, dat wij aan den rand van een water staan, ik meen eenen vreesselijken gil te hooren en dan, dan zie ik mijne moeder, wier ongelachtige gelaatstrekken door de smart misvormd zijn en wier oogen van tranen overvloeijen, terwijl zij de handen wringt, voor mijnen vader op de knien liggen. Dan meen ik nog te voelen, hoe zij mij aan hare borst drukt, als wilde zij mij voor het een of ander vreesselijk ongeluk beschermen! Ja, ik meen ook de dreigende, afschuwelijke blikken van mijnen vader te zien, meen den koelen barbaarschen toon zijner stem te hooren, als hij met zijne voor hem knielende vrouw spreekt. En dan vriend, dan schalt in mijn oor eene stem, die ik nooit vergeten zal, zoo hartverscheurend, zoo wanhopend is zij, dan klinkt de stem mijner moeder: Ik zweer het, zweer het bij mijne eeuwige zaligheid.

Hier zweeg EDUARD, en zijn vriend zeide vol verwachting: En verder? verder?

Verder reikt het beeld niet; en hoe ik mij ook inwendig afmartele, hoe ik mijne hersens ook plaag om slechts één droppel herinnering meer uit dezen vreesselijken schaal, zoo zink ik toch ten laatste magteloos neder, zonder ook maar ééne vonk van opheldering in dezen nacht van mijn binnenste te verkrijgen. Dikwijls ontwaak ik dan uit mijnen slaap, meen digt aan mijn oor weder dien gil mijner moeder te hooren, meen haar weder te zien knielen en mijnen vader met zijnen vreesselijken blik te zien! En deze blik ten minste is geen droom. Hoe dikwijls, hoe dikwijls heb ik later dezen blik aan hem bemerkt, hoe dikwijls zag hij zoo naar mijne moeder, als zij weenend en zuchtend naast hem zat! Ach mijne arme moeder, zij schreide zoo veel, altijd waren hare lieve oogen rood van tranen, en nooit vertrokken zich hare smalle lippen tot eenen lach. Mijne dierbare moeder! vriend, ik ben overtuigd dat zij van kommer en verdriet en van hartzeer is gestorven.

En ontdektet gij nooit de reden van haar verdriet?

Nooit! Ook was ik nooit alleen met haar, zoo ver mijn geheugen althans reikt! Altijd is die man, die mijn vader heet, aan mijne zijde en altijd zie ik zijne sombere blikken op mij en mijne moeder gevestigd. Ook herinner ik mij regt duidelijk de betrekking die tusschen mijne ouders bestond. Nooit zag ik hen, wanneer wij alleen waren, vriendschappelijk met elkander omgaan, nooit gaven zij malkander de hand, nooit heb ik gezien dat zij elkander kusten, ja, het heugt mij zelfs niet, dat zij ooit met elkander gesproken hebben, als wij alleen waren. Slechts dan, als er, hetgeen zelden geschiedde, iemand ons kwam bezoeken, zag ik ook mijne ouders met elkander omgaan. Dit alles, wat ik u daar zeg, is mij eerst later in de gedachten gekomen, eerst, toen andere dingen mijn vreesselijk mistrouwen vermeerderd en vergroot hadden.

Thans wil ik u een ander tooneel verhalen, voer EDUARD na eene korte tusschenpoozing voort; een tooneel, dat klaarder en duidelijker in mijne ziel leeft, ja, dat zich met onuitwischbare trekken in mijn binnenste gegrift heeft. Ik bedoel het sterfuur mijner moeder. Ik was toen zeven jaar, en de herinneringen aan dezen dag zijn daarom reeds duidelijker, bepaalder, het zijn geene droomen meer, het is het werkelijke, ware leven. Mijne arme moeder! Zij stierf niet plotselijk, niet aan eene uitterende ziekte, zij stierf van verdriet, mijn vriend; ik ben hiervan in mijne ziel overtuigd. Zij stierf van het leed, dat aan haar hart knaagde, tot het brak. *(Vervolg hierna)*

Solomon de Caus.

In een onlangs uitgekomen werk over Frankrijk, deelt miss COSTELLO den volgenden belangrijken brief mede, die door MARION DE LORME in februari 1641 uit Parijs geschreven werd: »Overeenkomstig uw uitdrukkelijk verlangen maak ik uwen Engelschen lord, den markies van WORCESTER, de honneurs van Parijs. Ik leid hem, of liever hij leidt mij, van de eene merkwaardigheid naar de andere, verkiest steeds de ernstigste en gewigtigste zaken, spreekt zeer weinig, hoort bijzonder opmerkzaam toe, en vestigt op hen, die hij uitvraagt, zijne twee groote blaauwe oogen, als wilde hij in het middelpunt hunner gedachten doordringen. Met geene uitkomst is hij in den regel tevreden, en ziet de dingen nooit in het licht waarin zij hem voorgesteld worden. Gij kunt dit opmerken uit een bezoek hetwelk wij in Bicêtre maakten, waar hij zich verbeeldde in een' krankzinnige een genie te hebben ontdekt. Ware die krankzinnige niet volstrekt razend geweest, zoo ben ik vast overtuigd dat uw markies zijne vrijstelling zou hebben verzocht en hem naar Londen had medegenomen, om op zijn gemak van 's morgens tot 's avonds zijne dwaasheden aan te hooren. Wij gingen door den tuin van het dolhuis, en ik, meer dood dan levendig van angst, klemde mij aan mijn' begeleider, toen achter een paar zware ijzeren traliën een vreesselijk gezigt verscheen en eene ruwe stem uitriep: »Ik ben niet dol; ik heb eene ontdekking gedaan die het land, hetwelk zich harer aanname, verrijken zou." — »Wat heeft hij dan ontdekt," vroeg ik onzen leidsman. — »O, antwoordde deze, met schouderophalen, niets van beteekenis, gij zoudt het nooit in uw leven raden: het gebruik van den stoom des kokenden waters." Ik lachte. »De man, vervolgde de rondleider, heet SOLOMON DE CAUS; vier jaren geleden kwam hij uit Normandië, om den koning een berigt voor te leggen aangaande de wonderbare uitwerkselen, welke zijne uitvinding hebben kon. Volgens hem, zou men met den stoom schepen kunnen sturen en wagens in beweging brengen; er is, in één woord, geen wonder, dat men, naar zijne bewering, daarmede niet zou kunnen voortbrengen. De kardinaal zond den droomer weg, zonder hem aan te hooren. SOLOMON DE CAUS echter liet zich niet afschrikken, maar volgde den kardinaal met onvermoeide halstarrigheid overal en op iederen stap na, totdat deze, verdrietig hem overal te ontmoeten, en door zijne dwaasheid tot stervens toe verveeld, last gaf hem in Bicêtre op te sluiten, waar hij zich nu sinds drie en een half jaar bevindt, en, gelijk gij zoo even gehoord hebt, allen vreemden toeroept dat hij niet dol is, maar eene kostbare ontdekking gemaakt heeft. Hij heeft er zelfs een boek over geschreven, hetwelk in mijne bewaring is." Lord WORCESTER die van dit alles geen woord verloren had, verzonk in diep nadenken, vroeg dan om het boek, las eenige bladzijden en zeide: »De man is niet gek; bij mij te lande zou hij, in plaats van opgesloten te worden, beloond zijn; laat mij bij hem gaan; ik zou hem gaarne omtrent een en ander ondervragen." Hij werd daarop naar de cel gebragt, doch kwam na eenigen tijd droevig en in gedachten verzonken terug. »Nu is hij zeker waanzinnig," zeide hij; »ongeluk en gevangenschap hebben hem van zijn verstand beroofd; maar zijne dolheid hebt gij te verantwoorden; toen gij hem in dat hok wierpt, hebt gij het grootste genie van zijn' tijd opgesloten." Daarop gingen wij heen, doch sedert spreekt hij nog altijd van SOLOMON DE CAUS."

Te Arnhem, bij C. A THIEME Boekdrukker.